

ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การเลี้ยงเปิดไข่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

กฤติกา จินาชาญ, ภูเด่น แก้วภิบาล และ เย็นจิต นาคพุ่ม

คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110

krittika_ji@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ การเลี้ยงเปิดไข่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงเปิดไข่ในอำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 9 ราย ทำการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรแบบลูกโซ่ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิดไม่เป็นการและเจาะลึก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย อายุมากกว่า 40 ปี จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบกิจการ 5 -10 ปี เกษตรกรเลี้ยงเปิดไข่แบบครัวเรือนเป็นอาชีพหลัก จำนวนในการเลี้ยงคือ 100 - 1,700 ตัว การดำเนินงานด้านโลจิสติกส์พบปัญหาในการดำเนินงานในด้านการจัดการคลังสินค้าและสินค้าคงคลัง เนื่องจากสินค้าเกิดความเสียหายจากสัตว์แทะ ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินประสิทธิภาพตามตัวชี้วัดด้านทรัพย์สินในส่วนของขวัญของสินค้าคงคลังหรือรอบระยะเวลาการสั่งซื้อ แต่ไม่พบปัญหาในการรับคืนสินค้าเนื่องจากเกษตรกรจะให้พ่อค้าแม่ค้าคนกลางมารับสินค้าถึงเล้าโดยสามารถตรวจสินค้าจึงไม่มีสินค้าด้อยคุณภาพถูกส่งคืน ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินประสิทธิภาพตามตัวชี้วัดด้านต้นทุนที่ไม่ก่อให้เกิดต้นทุนการคืนสินค้า ข้อเสนอแนะ คือ การลดความสูญเสียและการควบคุมการบริหารจัดการในส่วนของการเก็บรักษา

คำสำคัญ: โลจิสติกส์ ประสิทธิภาพ เปิดไข่

บทนำ

ในสังคมชนบทของไทยมีการเลี้ยงเปิดไข่มาตั้งแต่อดีต เพื่อนำมาประกอบอาหารภายในครัวเรือนหากมีเหลือไม่ว่าจะเป็นเนื้อหรือไข่เปิดก็จะนำมาแบ่งปันหรือขายทำให้มีการพัฒนา จนกลายเป็นธุรกิจ จากเดิมมีวิธีการเลี้ยงโดยให้เศษอาหารที่เหลือจากการรับประทานและมีจำนวนไม่กี่ตัว จนพัฒนามาเป็นอาชีพที่สร้างรายได้จากการเลี้ยงเปิดไข่เป็นจำนวนมาก เพื่อเน้นการขายไข่เปิดเป็นหลัก ลักษณะของการเลี้ยงในแต่ละจังหวัดหรือแต่ละสถานที่ก็จะแตกต่างกันไป มีการเลี้ยงแบบเคลื่อนย้ายไปตามทุ่งนาหลังจากเจ้าของนาได้เก็บเกี่ยวข้าวเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้วเพื่อให้เปิดได้หาอาหารจากเศษข้าวที่ตกในทุ่งนาและกินหอยเชอรี่ที่มีอยู่ในแปลงนา เนื่องจากหอยเชอรี่เป็นศัตรูพืชที่ทำลายนาข้าวในฤดูกาลปลูกข้าวทำให้เจ้าของนาต้องการกำจัด โดยการติดต่อให้เจ้าของฟาร์มเปิดนาเปิดมาปล่อยในแปลงนาและเปิดก็จะถ่ายมูลทำให้แปลงน่ายังมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น เจ้าของนาข้าวและเจ้าของเปิดจะได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกัน ณ ปัจจุบันการเลี้ยงเปิดไข่ของไทย จะนิยมนำไปปล่อยเลี้ยงตามแหล่งน้ำธรรมชาติ หรือที่เรียกกันทั่วไปว่าการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง โดยทำการต้อน หรือขนย้ายจากทุ่ง หรือพื้นที่หนึ่งไปเลี้ยงในอีกทุ่งหนึ่งเพื่อให้หาอาหารจากธรรมชาติ รวมถึงข้าวเปลือกที่ตกหล่นหลังการเก็บเกี่ยว เป็นการลดต้นทุนการผลิต (กรมปศุสัตว์, 2549) และมีการพึ่งพาซึ่งกันและกันระหว่างเจ้าของนาข้าวและผู้ประกอบการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง เนื่องจากการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่งไม่จำเป็นต้องให้อาหารส่วนมากจะให้เปิดหาอาหารกินเองทำให้มีต้นทุนในการเลี้ยงต่ำ

การเลี้ยงเปิดไล่ทุ่งเป็นอาชีพเกษตรกรรมที่สร้างความสมดุลให้กับสภาพแวดล้อมและเกื้อกูลกันระหว่างผู้ประกอบการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่งกับเจ้าของนาเพราะแต่ละฝ่ายจะได้รับประโยชน์ดังที่กล่าวมาข้างต้น ในช่วงที่ผ่านมาส่วนใหญ่ข้อมูลเกี่ยวกับเปิดไล่ทุ่งจะมีการพูดถึงเพียงแค่วิธีการเลี้ยง เช่น ไข่หวัดนก วิธีการป้องกันหรือแก้ไขเมื่อเจอผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโรคระบาด แต่ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานหรือขั้นตอนการจัดการเลี้ยงเปิดไข่ยังมีอยู่น้อย อีกทั้งการศึกษาที่ผ่านมาไม่สามารถตอบคำถามถึงการ

จัดระบบการเลี้ยงเปิดที่เอื้อประโยชน์ต่อเกษตรกรในด้านการจัดการเพื่อส่งเสริมให้การทำอาชีพเลี้ยงเปิดสามารถเป็นอาชีพหลักที่สร้างรายได้ที่ดีให้กับเกษตรกรที่เป็นชาวบ้าน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาศักยภาพการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การเลี้ยงเปิดไข่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากการเลี้ยงเปิดเป็นระบบวิถีชีวิตรากหญ้าของชาวบ้าน ค่าใช้จ่ายในการลงทุนไม่สูง และเป็นการสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านอย่างแท้จริง โดยทำศึกษาในระดับขั้นเกษตรกรว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้างเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเลี้ยงเปิดไข่เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับชาวบ้านต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขต

ใช้สถิติเชิงพรรณนาโดยใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลทั่วไปของการเลี้ยงเปิด

1. ขอบเขตพื้นที่ ทำการศึกษาในเขตอำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ขอบเขตเนื้อหา ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร วารสาร งานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้องรวมถึงรวบรวม

ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกษตรกร

ประชากร

เกษตรกรผู้เลี้ยงเปิดไข่ในอำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ทำการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรแบบ Snowball sampling และสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม

เครื่องมือในการวิจัย

ใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างคำถาม เพื่อประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การเลี้ยงเปิดไข่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทั้งหมด 9 องค์ประกอบ ได้แก่ การมุ่งเน้นลูกค้า การจัดซื้อจัดหาปัจจัยการผลิต การติดต่อสื่อสารในการรับคำสั่งซื้อ การจัดการสินค้าคงคลัง การดำเนินการขนส่ง การจัดการคลังสินค้า การเคลื่อนย้ายสินค้าและบรรจุภัณฑ์ การรับคืนสินค้า และการแบ่งปันข้อมูล ซึ่งมีดัชนีวัดการประเมินประสิทธิภาพ และคุณสมบัติของประสิทธิภาพ ได้แก่ ความน่าไว้วางใจ การตอบสนอง ความยืดหยุ่น ต้นทุนและ ทรัพย์สิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

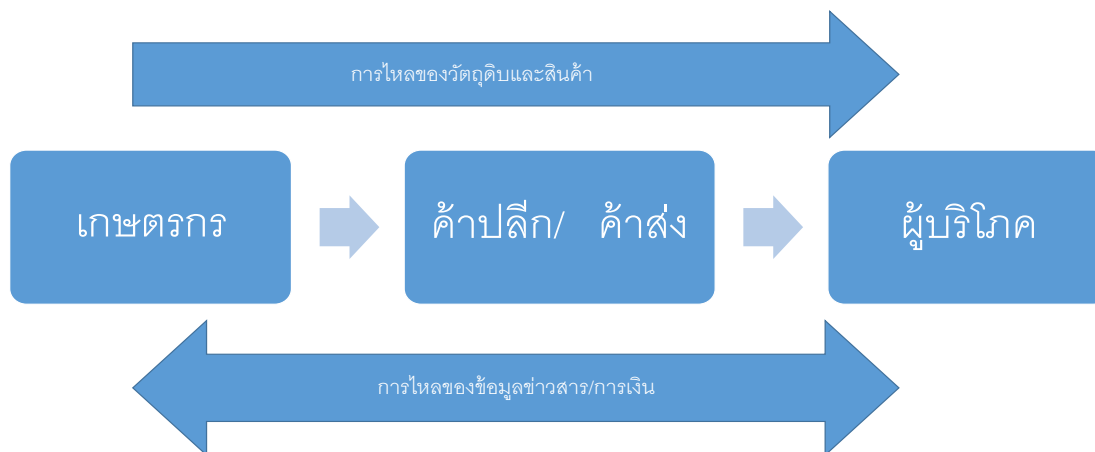
ใช้วิธีการจำแนกประเภทข้อมูล โดยจัดข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ โดยใช้เกณฑ์คุณลักษณะที่ข้อมูลนั้นมีอยู่ร่วมกันเป็นตัวจำแนก และวิธีการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย โดยผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสร้างข้อสรุปจากข้อมูลบันทึก ทั้งนี้เพราะการสร้างข้อสรุประดับนี้ไม่ต้องการข้อมูลที่สลับซับซ้อนมากนัก ใช้เพียงบันทึกภาคสนามที่ผู้วิจัยจดบันทึกจากการสังเกตหรือสัมภาษณ์ก็สามารถนำมาสร้างข้อสรุปได้ (สูกางค์ จันทวนิช, 2549)

ผลและอภิปรายผล

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

เกษตรกรผู้เลี้ยงเปิดไข่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุมากกว่า 40 ปี ระดับการศึกษาโดยส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีประสบการณ์ในการเลี้ยงเปิดไข่โดยเฉลี่ย 5 -10 ปี ใช้แรงงานของสมาชิกในครัวเรือน เกษตรกรเลี้ยงเปิดไข่เป็นอาชีพหลัก จำนวนในการเลี้ยง คือ 100 - 1,700 ตัว

รูปแบบโซ่อุปทานและการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การเลี้ยงเป็ดไข่ (ระดับเกษตรกร)

การดำเนินงานภายใต้โซ่อุปทานการเลี้ยงเป็ดไข่ที่เกี่ยวข้องกับ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ การมุ่งเน้นลูกค้า การจัดซื้อจัดหา ปัจจัยการผลิต การติดต่อสื่อสารในการรับคำสั่งซื้อ การจัดการสินค้าคงคลัง การดำเนินการขนส่ง การจัดการคลังสินค้า การเคลื่อนย้าย สินค้าและบรรจุภัณฑ์ การรับคืนสินค้า และการแบ่งปันข้อมูล ซึ่งสรุปการดำเนินงานได้ดังนี้ ผู้ประกอบการและเกษตรกรส่วนใหญ่มีการจัดหาเป็ดมาจากฟาร์มใหญ่ทั้งจากในพื้นที่และต่างพื้นที่ซึ่งต่างพื้นที่จะรับมาจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีซึ่งส่วนใหญ่รับตัวเต็มไวมาเลี้ยงเพื่อลดระยะเวลาในการเลี้ยงเป็ด เมื่อรับเป็ดมาปล่อยในคอกก็จะมีอาหารให้ซึ่งอาหารนี้ เกษตรกรมีทั้งที่ไปซื้ออาหารเม็ดมาจากร้านและให้ร้านมาส่งที่เล้าซึ่งจะไม่รอให้อาหารหมด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวกของเกษตรกร ส่วนอาหารเสริมก็จะมีทั้งแบบอาหารตามเสริมธรรมชาติ คือ หอย ซึ่งจะหาซื้อจากตลาดสดหรือเพื่อนบ้านนำมาขายหรือ หาตามแม่น้ำลำคลอง หากอาหารเสริมที่เป็นเม็ดหรือน้ำจะสั่งซื้อจากร้านขายอาหารเป็ดซึ่งซื้อมาพร้อมกับอาหารเป็ดให้ผลผลิตวันละประมาณ 100 – 1,000 ฟอง ขึ้นอยู่กับปริมาณการเลี้ยง เมื่อเปิดให้ผลผลิตเกษตรกรจะมีการขาย 2 แบบ คือ มีพ่อค้าแม่ค้าคนกลางมารับผลผลิตถึงฟาร์ม และเกษตรกรจะดำเนินการส่งไปขายเองทั้งภายในพื้นที่และต่างอำเภอ โดยพ่อค้าแม่ค้าคนกลางมารับถึงเล้าต่อวัน หากไม่สามารถมารับได้ภายในวันนั้นก็จะมีสถานที่พักไข่รอให้พ่อค้าแม่ค้ามารับแต่ไม่เกิน 1 วัน การติดต่อประสานงานระหว่างเกษตรกรกับพ่อค้าแม่ค้าคนกลางจะมีการประสานงานแบบปากต่อปากและทางโทรศัพท์ โดยมีการมาสั่งซื้อที่เล้า กำหนดวันที่มารับ และตามคำสั่งซื้อ ซึ่งการประสานงานผ่านทางโทรศัพท์เป็นการใช้งานมากที่สุด การติดต่อประสานงานระหว่างเกษตรกรกับร้านขายวัตถุดิบจะมีการประสานงานผ่านช่องทางเดียวคือ ทางโทรศัพท์โดยที่พ่อค้าและแม่ค้าคนกลางจะมาคัดเลือกไข่เป็ดด้วยตัวเองหากไข่เป็ดแตกจะมีการส่งคืน ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ เกิดความเสียหายจากสัตว์แทะ

ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การเลี้ยงเป็ดไข่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ระดับเกษตรกร)

SCOR Model ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่ออธิบายลักษณะและแสดงให้เห็นกิจกรรมทางธุรกิจทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนอง ความพึงพอใจของลูกค้า โดยมีการกำหนดกระบวนการทำงานต่างๆ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและมีโครงสร้างแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการ นอกจากนี้ SCOR Model ยังมีการกำหนดมาตรวัด(Metric) สำหรับวัดประสิทธิภาพในแต่ละกระบวนการและยังมีการเสนอวิธีการปฏิบัติงานที่ดีที่สุด (Best Practice) ในแต่ละกระบวนการเพื่อที่จะให้บริษัทหรือองค์กรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ซึ่ง SCOR model ประกอบไปด้วย 5 กระบวนการหลักคือ Plan เกี่ยวข้องกับการวางแผนต่างๆ Source เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหา และการขนส่งวัตถุดิบ Make เกี่ยวข้องกับการผลิตและการจัดการคลังสินค้าสำเร็จรูป Delivery เกี่ยวข้องกับการจัดการในการขนส่งสินค้าไปยังลูกค้า และ Return เกี่ยวข้องกับส่งวัตถุดิบคืนกลับผู้ขายหรือผู้ส่งมอบ และรับสินค้าคืนจากลูกค้า เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันในการปฏิบัติงาน แบบจำลอง SCOR ได้กำหนดขั้นตอนการพัฒนาเป็น 4 ระดับ คือ

SCOR ระดับที่ 1 เป็นขั้นตอนในการพัฒนาโซ่อุปทานองค์กรโดยทำการวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบที่สำคัญทั้งภายในและภายนอกองค์กร

SCOR ระดับที่ 2 หลังจากที่ได้กำหนดกระบวนการปฏิบัติงานที่เหมาะสม และขอข่ายการจัดการที่เกี่ยวข้องจาก SCOR ในระดับที่ 1 แล้ว นำมาแปรเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่เหมาะสม และสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ โดยกำหนดเป็นโครงสร้างของโซ่อุปทานขององค์กร การกำหนดโครงสร้างของโซ่อุปทานนี้ จะครอบคลุมการพิจารณาการกำหนดโครงสร้างของกระบวนการปฏิบัติงานในส่วนการวางแผน การจัดหาแหล่งวัตถุดิบ การผลิต และการจัดส่ง ที่มีขอข่ายการปฏิบัติงานทั้งในส่วนการปฏิบัติงานภายในและระหว่างองค์กร

SCOR ระดับที่ 3 จะเป็นการกำหนดรายละเอียดในแต่ละส่วนของกระบวนการภายในและระหว่างองค์กร ที่ได้กำหนดไว้ในระดับที่ 2

SCOR ระดับที่ 4 เป็นการนำสิ่งที่ได้กำหนดมาไปปฏิบัติให้เกิดผลตามที่กำหนดไว้ โดยมีการกำหนดแบบแผนการปฏิบัติงานในรูปแบบที่เหมาะสมกับกระบวนการที่ได้กำหนดไว้ในโครงสร้างโซ่อุปทานขององค์กร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะใช้ SCOR ระดับที่ 1 ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการวัดประสิทธิภาพและผลในการปฏิบัติงานซึ่งจะต้องทำการกำหนดขึ้นมา เพื่อให้ทราบถึงเป้าหมายของแต่ละปัจจัยของผลความสามารถในการปฏิบัติงานของโซ่อุปทานที่สำคัญ ซึ่ง Supply Chain Council: SCC (2006) ได้กล่าวว่า ตัววัดประสิทธิภาพ (Performance Measures) ในระดับที่ 1 ประกอบไปด้วย 5 กลุ่มคือ

- กลุ่มที่ 1 ความน่าไว้วางใจ (Reliability) ประกอบด้วย ประสิทธิภาพในการส่งมอบ (Delivery Performance) อัตราการเติมเต็ม (Fill Rates) การรับคำสั่งซื้อแบบสมบูรณ์ (Perfect Order Fulfillment)
- กลุ่มที่ 2 การตอบสนอง (Responsiveness) ประกอบด้วยเวลานำในการรับคำสั่งซื้อ (Order Fulfillment Lead Times)
- กลุ่มที่ 3 ความยืดหยุ่น (Flexibility) ประกอบด้วย เวลาการตอบสนองโซ่อุปสงค์ (Demand Chain Response Times) ความยืดหยุ่นในการส่งมอบ (Delivery Flexibility)
- กลุ่มที่ 4 ต้นทุน (Costs) ประกอบด้วย ต้นทุนการจัดการโซ่อุปทาน (Supply Chain Management Cost) ต้นทุนของสินค้าที่ขาย (Cost of Goods Sold) ผลผลิตที่มีการเพิ่มคุณค่า (Value-Added Productivity) ต้นทุนของขบวนการคืนและการประกันสินค้า (Warranty and Returns Processing Cost)
- กลุ่มที่ 5 ทรัพย์สิน (Asset) ประกอบด้วย รอบเวลาการเงินสด (Cash to Cash Cycle Time) วันของสินค้าคงคลัง (Inventory Days of Supply) การหมุนเวียนของทรัพย์สิน (Asset Turns)

ผลการประเมินประสิทธิภาพตามตัวชี้วัดทั้ง 5 กลุ่ม มีดังนี้

กลุ่มที่ 1 ความน่าไว้วางใจ (Reliability) เลือกประสิทธิภาพในการส่งมอบ (Delivery Performance) เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการตรวจเช็คไข่เปิดก่อนส่งมอบให้กับพ่อค้าแม่ค้าคนกลางซึ่งก่อนการส่งมอบจะมีการตรวจเช็คจากเกษตรกรหรือพ่อค้าแม่ค้าคนกลางขึ้นอยู่กับภาระงานแต่โดยส่วนใหญ่เกษตรกรจะให้พ่อค้าแม่ค้าคนกลางเป็นผู้ตรวจเช็ค

กลุ่มที่ 2 การตอบสนอง (Responsiveness) เลือกเวลานำในการรับคำสั่งซื้อ (Order Fulfillment Lead Times) เกษตรกรส่วนใหญ่จะดำเนินการรับคำสั่งซื้อแบบวันต่อวันไม่มีการจัดเก็บไข่เปิดหรือดำเนินการรับคำสั่งซื้อมาก่อน 1 วัน แล้วดำเนินการส่งมอบตามจำนวนที่พ่อค้าแม่ค้าคนกลางทำการสั่งซื้อ

กลุ่มที่ 3 ความยืดหยุ่น (Flexibility) เลือกความยืดหยุ่นในการส่งมอบ (Delivery Flexibility) เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีความยืดหยุ่นในการส่งมอบและมีการแนะนำผู้ประกอบการรายอื่นให้กับพ่อค้าแม่ค้าคนกลางหากไม่สามารถส่งมอบไข่เปิดได้ตามจำนวนที่สั่ง

กลุ่มที่ 4 ต้นทุน (Costs) เลือกต้นทุนของขบวนการคืนและการประกันสินค้า (Warranty and Returns Processing Cost) เนื่องจากเกษตรกร พ่อค้าแม่ค้าคนกลาง มีการติดต่อซื้อขายกันมานานจึงทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยมีการตรวจเช็คไข่เปิดก่อนการส่งมอบจึงไม่เกิดต้นทุนในการคืนและการประกันสินค้า

กลุ่มที่ 5 ทรัพย์สิน (Asset) เลือกวันของสินค้าคงคลัง (Inventory Days of Supply) เกษตรกรส่วนใหญ่จะดำเนินการที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับปริมาณในการเลี้ยง อาหารเสริม การขนส่ง และการติดต่อประสานงาน เป็นต้น แต่เกษตรกรส่วนใหญ่จะไม่รอให้อาหารหมดแล้วค่อยสั่ง มีการดำเนินการก่อนเพื่อให้มีอาหารให้กับเป็ด

สรุปผลการวิจัย

การประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์การเลี้ยงเป็ดไข่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ระดับเกษตรกร) ตามตัวชี้วัดทั้ง 5 กลุ่ม พบว่าไม่พบปัญหาในการรับคืนสินค้าเนื่องจากเกษตรกรจะให้พ่อค้าแม่ค้าคนกลางมารับสินค้าถึงเล้าโดยสามารถตรวจเช็คสินค้าจึงไม่มีสินค้าด้อยคุณภาพถูกส่งคืน ตรงกับการประเมินประสิทธิภาพตามตัวชี้วัดในด้านต้นทุนที่ไม่ก่อให้เกิดต้นทุนการคืนสินค้า แต่จะพบปัญหาในการดำเนินงานในด้านการจัดการคลังสินค้าและสินค้าคงคลังเนื่องจากสินค้าเกิดความเสียหายจากสัตว์แทะ ตรงกับการประเมินประสิทธิภาพตามตัวชี้วัดในด้านทรัพย์สิน ในส่วนของวันของสินค้าคงคลังหรือรอบระยะเวลาการสั่งซื้อ ซึ่งสอดคล้องกับสัญญาสั่งซื้อไก่แทะกุล, เจริญ นกน้อย (2559) ที่พบว่า ปริมาณสินค้าในแต่ละระดับชั้น มีไม่เพียงพอกับความต้องการ สินค้าเสียหายในระหว่างการจัดเก็บ และมีสินค้าด้อยคุณภาพถูกส่งคืนจากลูกค้า ดังนั้น เกษตรกรควรได้รับการพัฒนาความรู้เพื่อเพิ่มผลผลิตและเทคนิคการลดความสูญเสียในกระบวนการผลิตโดยการวางแผนและควบคุมการผลิตเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และตรงตามความต้องการของลูกค้า ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการพยากรณ์ การวางแผน การกำหนดงานการวิเคราะห์ การควบคุมสินค้าคงคลัง และการควบคุมการดำเนินงานการผลิต เช่น การควบคุมสินค้าคงคลัง และการพยากรณ์การขายที่ช่วยให้เกิดประโยชน์อย่างมากในการวางแผนการผลิตตามช่วงเวลาต่างๆ ซึ่งจะต้องมีตารางการผลิตที่มีความคล่องตัวในการทำงานสำหรับลูกจ้าง เพื่อให้มีเวลาพอที่จะแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ ต้องมีการสำรองสินค้าคงคลังหากต้องการที่จะส่งของให้ลูกค้าได้มากที่สุด และพยายามให้เกิดความล่าช้าในการส่งมอบสินค้าน้อยที่สุด แต่ถ้าหากมีสินค้าคงคลังไว้มากๆ ก็จะทำให้เกิดต้นทุนที่จมไปกับการผลิต และต้องการสินค้าคงคลิยน้อยที่สุดเท่าที่จะน้อยได้ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการวางแผนและควบคุมการผลิตต้องหาความสมดุลที่เหมาะสม ซึ่งขึ้นอยู่กับเจ้าของกิจการ ขึ้นอยู่กับเกษตรกร ขึ้นอยู่กับลูกจ้าง ขึ้นอยู่กับการขาย และสุดท้ายขึ้นอยู่กับการประสานงาน

ข้อเสนอแนะ

เมื่อเกษตรกรมีการตรวจรับวัตถุดิบหรือสินค้าแล้วควรจัดเก็บรักษาในสถานที่ที่เหมาะสม เนื่องจากหาวัตถุดิบหรือสินค้าเกิดความเสียหายนั้นแสดงถึงต้นทุนที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้ไม่ใช่แค่เพียงการเก็บรักษาให้ห่างจากสัตว์ แต่ควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมทั้งอากาศ อุณหภูมิ ขนาดของสถานที่จัดเก็บ การรักษาความปลอดภัย ผู้นำเข้า-เบิกจ่าย และต้องคำนึงถึงปริมาณและความถี่ของการใช้

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากคณะผู้วิจัยได้รับความสนับสนุนงบประมาณเงินรายได้ประจำปี 2560 จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ

บรรณานุกรม

- Supply-Chain Council. (2006), "Supply - Chain Operations Reference Model Version 8.0", available at: <http://www.supplychain.org> (accessed 16th August 2006).
- กรมปศุสัตว์. (2549). การเลี้ยงเปิด. สำนักพัฒนาการปศุสัตว์และถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมปศุสัตว์. กรุงเทพฯ
- คลองเคลือบ วนะวิชากร, ปานจิต ศรีสวัสดิ์, วรัญญ ทิพย์โพธิ์. (2559). การปรับปรุงประสิทธิภาพกระบวนการผลิตเพื่อลดความสูญเสียและเพิ่มคุณภาพผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา: กรณีศึกษาชุมชนเครื่องปั้นดินเผาปากห้วยวังนอง จังหวัดอุบลราชธานี. บทความวิจัย วารสารวิชาการ วิศวกรรมศาสตร์ ม.อ. ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2559
- พงศ์เทพ งามทวีรัตน์. (2557). การวิเคราะห์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต: กรณีศึกษา บริษัทไฮยาเลนซ์ ไทยแลนด์ จำกัด. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- วิทยา สุทธุดำรง, วิชัยรุ่งเรืองอนันต์, บุญทรัพย์ พานิชการ. (2550). คู่มือการจัดการโลจิสติกส์และการกระจายสินค้า. กรุงเทพมหานคร: บริษัทไอ.ไอ.สแควร์พับลิชชิง จำกัด
- วิทยา สุทธุดำรง. วิถีแห่งโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน. (2546). กรุงเทพฯ: ไอ ไอ สแควร์ พับลิชชิง.
- ศุภชัย ปทุมนากุล, กัลปพฤกษ์ ผิวทองงาม, ศิริลักษณ์ สุทธชัย และจักรพันธ์ สุขสวัสดิ์. (2552). โซ่อุปทานสินค้าเกษตร เล่มที่ 1 การจัดการซัพพลายเออร์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น: 184
- ศุภฤกษ์ กลิ่นหมั่น. (2559). การลดความสูญเสียที่เกิดขึ้น ในกระบวนการกักเลี้ยงขึ้นรูปค่าสายตา. สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา
- สัณชัย ลั้งแทกุล, เจษฎา นกน้อย. (2559). รูปแบบโซ่อุปทานและประสิทธิภาพการจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์อุตสาหกรรมการผลิตข้างสังขีหัดเมืองพัทลุง: ระดับขั้นเกษตรกรรมและกลุ่มวิสาหกิจแปรรูป. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต 4(1): 32-44.
- สำนักโลจิสติกส์ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่. (2552). คู่มือการวินิจฉัยความสามารถทางด้าน โลจิสติกส์.กระทรวงอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ.
- สุภากร จันทวานิช. (2549). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 14) กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.